

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Кластери в творчій індустрії»

Галузь знань – 06 «Журналістика»
Спеціальність – 061 «Журналістика»
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма: «Правова журналістика»

Рік навчання: IV
Семестр: VI

Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Керівник курсу: к. іст. н., доц. Стефанишин О. В.

Контактна інформація: olena.tsup@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова дисципліна «Кластери в творчій індустрії» передбачає ґрунтовний аналіз концепції кластеризації в креативних індустріях. Особлива увага звертається на особливості організації та функціонування креативних кластерів в контексті сучасних соціально-культурних практик в Україні, в тому числі і медіа-сфері. Характеризуються історичні передумови, теоретико-методологічні засади утворення й діяльності кластерів, їх організаційна та управлінська складова, ключові аспекти кластерної політики, механізми та інструменти розвитку креативних кластерів. Важливу роль відведено вивченню міжнародного досвіду розвитку креативних кластерів, аналізу національних та регіональних програм.

Навчальна дисципліна побудована на нових методологічних підходах. При викладі матеріалу курсу застосовуються інноваційні навчальні технології.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання / способи контролю
1	Тема 1. Вступ до курсу «Кластери в творчій індустрії»	Уміти визначати мету та завдання курсу. Знати його предмет, зміст та структуру. Засвоїти основні терміни і поняття. Аналізувати навчальну та наукову літературу до курсу. Розуміти специфіку й значення даної дисципліни у професійній діяльності журналістів.	Поточне опитування
2	Тема 2. Історичні передумови виникнення кластерів	Знати історичні, політичні, економічні, соціокультурні та інші передумови виникнення ідеї кластеризації.	Поточне опитування

		Історіографія концепції кластерів українських і зарубіжних авторів.	
3	Тема 3. Теоретико-методологічні основи кластерів	Сформувати понятійно-категоріальний апарат. Знати відправні начала, основні закони, принципи, правила формування кластерів. Новітні методологічні підходи до їх вивчення.	Поточне опитування
4	Тема 4. Концептуальні засади формування кластерів	Розрізняти концепції формування кластерів. Знати основні закономірності та стадійності формування кластерних утворень. Орієнтуватися в особливостях процесу їх формування. Уміти класифікувати кластери, аналізувати існуючі підходи до їх класифікації	Поточне опитування
5	Тема 5. Принципи створення кластерної системи	Уміти аналізувати передумови створення кластерної системи. Розуміти перешкоди для формування кластерних утворень. Оцінювати переваги використання кластерного підходу.	Поточне опитування
6	Тема 6. Організаційні моделі кластерів	Розрізняти структуру і форму кластерних систем. Знати ключові характеристики протокластеру, моноцентричної та поліцентричної кластерних моделей	Поточне опитування
7	Тема 7. Сутність кластерної політики	Знати загальні цілі кластерних політик, мету і завдання, механізми та інструменти їх реалізації. Уміти класифікувати структурні елементи кластерних політик. Уміти аналізувати нормативно-правову базу в галузі інноваційної і кластерної діяльності	Поточне опитування
8	Тема 8. Управління кластерними об'єднаннями	Розуміти значення терміну «кластерний менеджмент». Розглянути існуючі моделі управління кластерами. Знати структуру органів управління. Виокремити кращі практики управління кластерами. Уміти визначати їх переваги та недоліки.	Поточне опитування
9	Тема 9. Кластеризація креативних індустрій	Знати визначення понять «креативні індустрії», «креативність», «креативний кластер». Простежити еволюцію креативних кластерів, розрізняти їх типи.	Поточне опитування
10	Тема 10. Детермінанти кластеризації творчих індустрій	Давати критичну оцінку категорії «креативний кластер». Визначати характерні ознаки креативних кластерів. Уміти характеризувати детермінанти кластеризації креативних індустрій	Поточне опитування

11	Тема 11. Міжнародний досвід розвитку креативних кластерів	Розглянути міжнародний досвід формування кластерів. Уміти аналізувати стратегії розвитку кластерів зарубіжних країн. Національні програми кластеризації. Оцінити можливість використання зарубіжного досвіду кластеризації в українських реаліях.	Поточне опитування
12	Тема 12. Особливості організації креативних кластерів в Україні	Уміти виявляти спільні і відмінні особливості організації креативних кластерів в Україні. Оцінювати стан кластерного розвитку в нашій державі.	Поточне опитування
13	Тема 13. Інноваційні кластери	Досліджувати підходи до визначення поняття “інноваційний кластер”. Розуміти важливість інноваційної складової кластерів. Знати принципи формування інноваційних кластерів, уміти визначати їх сутність та значущість.	Поточне опитування
14	Тема 14. Кластерні ініціативи в медіа-сфері	Розуміти сутність термінів кластерна ініціатива та програма. Уміти визначати механізми та обирати інструменти для розвитку кластера в обраній галузі.	Поточне опитування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бакуліна Н., Фалович В. Розвиток креативних індустрій в Україні: аналіз і оцінка. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 24–32.
2. Гудзь М. В. Проблеми та перспективи розвитку регіональних кластерів в Україні. *Ефективна економіка*. № 2. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4231> (Дата звернення: 18.08.2023).
3. Драчук Ю. З., Трушкіна Н. В., Шипоша В. А. Застосування міжнародного досвіду формування кластерних структур у сучасних умовах регіонального розвитку України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. С. 18–30. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2021/50-2021/4.pdf> (Дата звернення: 18.08.2023).
4. Карасьова Н. А. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. Вип. 3. С. 110–120.
5. Кузнецова Н. Б. Концептуальні основи формування та розвитку креативних кластерів. *Web of Scholar*. 2(20). Vol.3. February 2018. С.8–12.
6. Лазаренко Д. О., Ляшенко В. І., Уткін В. П. Структурні моделі циркулярних біоенергетичних кластерів. *Економічний вісник Донбасу*. № 1(71). 2023. С. 80–86.
7. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-1\(71\)-80-86](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-1(71)-80-86)
8. Національна програма кластерного розвитку до 2027 року. Концепція. Орієнтири розвитку. Рекомендації / О. Юрчак та ін. Київ: АППАУ, Платформа Industry4Ukraine, 2020. 76 с.
9. Ніколаєнко С. М. Передумови формування кластерних об'єднань. *Агросвіт*. № 2. 2015. С. 46–49.
10. Новинний ресурс Ucluster. URL: <https://ucluster.org> (Дата звернення: 18.08.2023).
11. Скавронська І.В., Синьківський І.І. Детермінанти кластеризації креативних індустрій в міжнародному контексті. *Молодий вчений*. № 4 (44). квітень. 2017. С. 752–757.

12. Смолич Д. В. Концептуальні засади формування інноваційних кластерів в умовах транскордонного співробітництва. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми економіки та управління». 34. С.206–210.
13. Сотнікова Ю. В. Теоретичні аспекти формування креативних кластерів в Україні. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2020, 3–4 березня), м. Харків – м. Торунь. ФОП Панов А. М. С. 191–193.
14. Ревіталізація промзон та публічних просторів: український досвід. Європейський простір <https://euprostr.org.ua/practices/144084>
15. Тимченко Ю. Ф., Проскуріна М. О. Креативна економіка як каталізатор сталого розвитку культури. *Наукові інновації та передові технології*. № 8 (10). 2022. С. 279–289.
16. Уткін В. П. Передумови, моделі та структури промислових кластерних об'єднань. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 2 (41). С. 191–196 DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).191-196](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).191-196)
17. Федоренко Г. В., Тугай А. М., Гойко А. Ф., Джабейло В. Б. концепція кластерної політики в Україні. *Економіка та держава*. №11. 2008. С. 5–15.
18. Яцько К. В. Креативні кластери як складова культурного середовища в контексті розвитку креативних індустрій в Україні. *Питання культурології*. (39). С. 241–248. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.39.2022.256934>
19. Cluster Management – A Practical Guide Part A: Overview. 2007. 65 p.
20. Diana Gutierrez-Posada, Tasos Kitsos, Max Nathan & Massimiliano Nuccio (2023) Creative Clusters and Creative Multipliers: Evidence from UK Cities, *Economic Geography*, 99:1, 1-24, DOI: 10.1080/00130095.2022.2094237 URL: <https://doi.org/10.1080/00130095.2022.2094237> (Дата звернення: 18.08.2023).
21. Evans G. (2009). Creative Cities, Creative Spaces and Urban Policy. *Urban Studies*, 46(5–6), 7–15. <https://doi.org/10.1177/0042098009103853>
22. Galloway, S., & Dunlop, S. (2007). A Critique of Definitions of the Cultural and Creative Industries in Public Policy. *International Journal of Cultural Policy*, 13, 17–31.
23. Jurene, S., Jureniene, V. (2017), “Creative Cities and Clusters”, *Transformations in Business & Economics*, Vol. 16, No 2 (41), pp.214–234.
24. The impact evaluation of cluster development programs: methods and practices / editors, Alessandro Maffioli, Carlo Pietrobelli, and Rodolfo Stucchi. Inter-American Development Bank, 2016. 203 p.
25. Understanding the growth potential of creative clusters. *Frontier Economics*. 26 August 2022. 54 p.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за дисципліну розраховують таким чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 8 тем по 5 балів – мах 40 балів. 2. Письмова робота – мах 60 балів.	1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 6 тем по 5 балів – мах 30 балів. 2. Письмова робота – мах 70 балів.	1. Підготовка КПЗ – мах 40 балів. 2. Захист КПЗ – мах 40 балів. 3. Участь у тренінгах – мах 20 балів.

Шкала оцінювання студентів:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	